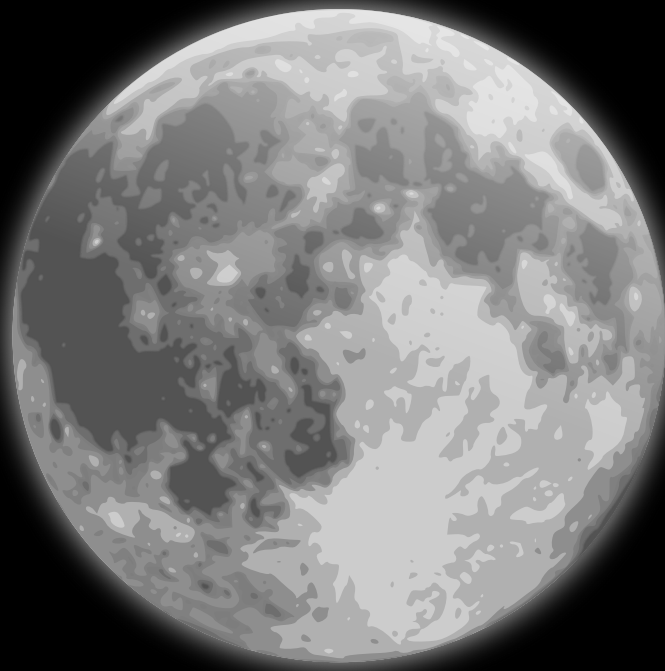

BUSTER KEATON PÅ MÅNENS BAKSIDA

PEDAGOGISKT MATERIAL,
KONSTTESTARNA

Svenska
kulturfonden

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Välkomna till det pedagogiska materialet.....	4
Upplägg inför ert teaterbesök.....	5
Välkommen till Wasa Teater.....	6
Bra att tänka på	7
Om pjäsen.....	8
Förarbete.....	9
Efterarbete.....	12
Resursbank.....	14

VÄLKOMNA TILL DET PEDAGOGISKA MATERIALET FÖR BUSTER KEATON PÅ MÅNENS BAKSIDA

Bästa Konsttestare!

Den här våren samproducerar Wasa Teater och Unga Scenkompaniet föreställningen Buster Keaton på månens baksida. Det är en farsartad berättelse om två barn i en dysfunktionell familj där föräldrarna inte förmår vara föräldrar. Pjäsen behandlar på ett roande och rörande sätt barns lojalitet, utsatthet, kreativitet och överlevnad. Vi bjuder in er till en tankeväckande, fascinerande och livsviktig teaterupplevelse!

I det här materialet hittar ni anvisningar för det för- och efterarbete som sker i klassrummet av pedagogen tillsammans med eleverna. Vi hoppas att övningarna i materialet ska kännas lättillgängliga även för dem som aldrig använt drama i undervisningen och att ni kommer att ha nytta av detta material inför, under och efter teaterbesöket. Övningarna är indelade i två nivåer; en grundnivå och en fördjupad nivå. Vi rekommenderar att eleverna åtminstone tar del av övningarna på grundnivå.

De fördjupade övningarna är anpassade till en lektion (50 min). Om det finns en önskan kan teaters teaterpedagog, i mån av möjlighet, hålla för- och efterarbete på er skola eller ge handledning via ett digitalt forum.

Anna Moberg

Teaterpedagog

anna.moberg@wasateater.fi

Julle Vestman

Scenkonstpedagog

Regiassistent

“Det sägs att föräldrarna är vädret och barnen fiskare. Isåfall är det snöstorm och hagel och åska och regn –hela tiden”

Ur pjäsen Buster Keaton på månens baksida

Buster Keaton på månens baksida innehåller flera tunga ämnen, framför allt familjevåld. För att hantera dessa teman på ett respektfull och insiktsfullt sätt har vi under processen samarbetat med en expertgrupp som via olika instanser jobbar med barnomsorg och familjerelaterat våld. Stort tack till våra experter Britt-Helen Tuomela-Holti (Folkhälsan), Nathalie Wingren (Brottsofferjouren) Josef Westerlund (Frida) samt psykolog Sofia Hedman. De har också bidragit med fakta och information till detta material.

Även om det vi ser i föreställningen är stiliserat och poetiskt så är en familjevardag med tvära känslökast och explosiva vredesutbrott som skapar otrygghet, inte långt från verkligheten för många barn. Enligt Institutet för hälsa och välfärds rapport om elevhälsa från 2023 upplever fler barn att de utsätts för våld i hemmet än tidigare. Undersökningar visar också att attityderna mot barnaga har blivit mer tillåtande. Det är viktigt att vi också vågar berätta dessa barns berättelser.

UPPLÄGG INFÖR ERT TEATERBESÖK

FÖRARBETE

Görs i klassen under ledning av pedagogen.

GRUNDNIVÅ (10 min)

- Introduktionsfilm

FÖRDJUPAD NIVÅ (ca. 50min)

- Vem var Buster Keaton
- Pantomim och charader

INTRODUKTION I SALONGEN (ca. 10 min)

Vi välkomnar publiken och gör en inramning tillsammans med de unga för att öppna upp konstupplevelsen.

FÖRESTÄLLNINGEN (2h inklusive paus)

Luta er tillbaka och njut medan ensemblen tar er igenom pjäsen. Vanliga ordningsregler gäller även under en teaterföreställning. Däremot får ni gärna reagera och leva er in i det som händer på scenen! Att klappa, skratta, dra efter andan och uttrycka känslor visar bara att man är en engagerad publik.

Q&A EFTER FÖRESTÄLLNINGEN (ca. 10 min)

Efter föreställningen får eleverna stanna kvar i salongen. Vi fördjupar teaterupplevelsen genom ett samtal med skådespelarna. Eleverna och pedagogerna får möjlighet att ställa frågor.

EFTERARBETE

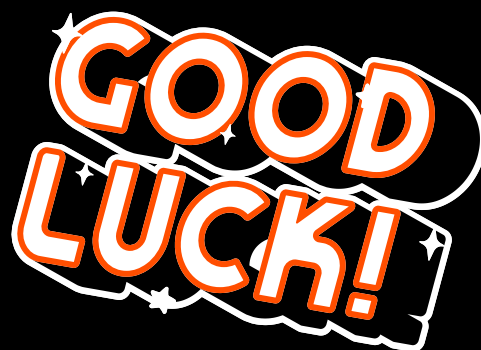
Görs i klassen under ledning av pedagogen

GRUNDNIVÅ (10min)

- Recensera teaterupplevelsen

FÖRDJUPAD NIVÅ

- Diskutera föreställningen enligt metoden
En väv av tecken

VÄLKOMMEN TILL WASA TEATER

INGÅNG VIA HUVUDINGÅNGEN, SANDÖGATAN 7

IFALL NI HAR MED ER LUNCHMAT

rekommenderar vi något kallt som går att äta på stående fot.

Vi ber er meddela på förhand ifall vi skall reservera ett utrymme för er.

Mail: sara.kvist@wasateater.fi Tel: 06 320 9330

TA KONTAKT PÅ FÖRHAN IFALL DET BEHÖVS RULLSTOLSPLATS ELLER T-SLINGA

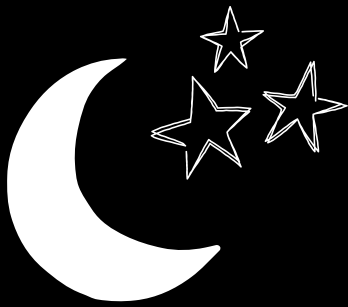
Mer information om tillgänglighet hittas här:

<https://www.wasateater.fi/infor-besoket/tillganglighet/>

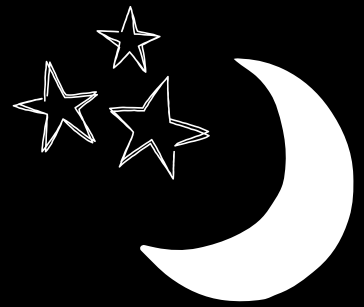
VILL NI BEKANTA ER ÄNNU MERA MED TEATERBYGGNADEN

Så kan ni titta på vår virtuella guidning

<https://www.wasateater.fi/om-oss/virtuell-guidning/>

BRA ATT TÄNKA PÅ

Använd pedagogiska materialet

Bekanta dig med det pedagogiska materialet och upplägget i god tid före teaterbesöket.

Vid sjukdom kan en föreställning inhiberas

Om en föreställning inhiberas p.g.a. sjukdom så tar teaterns försäljning/ projektet Konsttestarna kontakt med er och försöker hitta ett nytt lämpligt besöksdatum.

Ordningsregler

Ordningsregler om att lyssna, följa aktivt med och respektera varandra gäller även under en teaterföreställning. Gå vid behov igenom ordningsreglerna innan för hur man är en respektfull deltagare. Berätta att man får uttrycka de känslor som väcks, reagera och leva sig in i det som händer på scenen. Att klappa, skratta, dra efter andan, visa och uttrycka känslor visar bara att man är engagerad publik.

Ingen mat eller dryck i salongen

Vid ett teaterbesök hör det till att godis, mat och dryck stannar utanför salongen. Detta för att inte störa koncentrationen och stämningen i salongen. Inte heller tuggummi är tillåtet!

Behöver eleverna textning?

Föreställningen textas till finska, engelska och svenska och är tillgänglig via appen SubtitleMobile

Telefonernas vara eller icke vara

Sätt telefonerna på ljudlöst och håll dem undanstoprade om de inte används för textning.

Fotografering, filmning och ljudupptagning är förbjudet under föreställningen.

Vi skapar förväntan tillsammans

Tänk på att vi som vuxna har en viktig roll vad gäller barn och ungdomars konst- och kulturintresse. Vårt engagemang "smittar av sig". Om vi visar att vi är nyfikna, förväntansfulla och uppmärksamma blir ungdomarna det också.

Sociala medier

Om ni tar bilder när ni utför för- och efterarbete eller under teaterbesöket och publicerar dem på sociala medier, tagga gärna @wasateater och @konsttestarna. Vi följer gärna med på er resa och delar ert innehåll.

OM PJÄSEN

Har du någonsin önskat att du kunde rymma till månens baksida? Det gör Buster Keaton ibland. Hon och lillebror Harpo bor i ett hem som inte är så trevligt alla gånger, och där föräldrarna inte alltid är så bra på att vara vuxna. När Buster Keaton var liten var hon med i en show. Showen gick ut på att Busters mamma och pappa skulle börja bråka. Buster skulle ta slagen. Men showen förbjöds, man får inte slå barn för att få andra att skratta.

Nu är bråken inte på låtsas längre. Pappa Joe har temperament och Mamma Myra har migrän. En dag ställs allt på sin spets när familjen Keaton får hem ett brev från myndigheterna... Hur beter man sig som en normal familj?

Buster Keaton på månens baksida är en roande och rörande föreställning fylld med lekfull koreografi och stämningsfull musik som framförs live på scenen.

Av: Gunilla Linn Persson

Regi: Annika Åman

Regiassistent: Julle Vestman

Koreograf: Alexandra Mangs

Kompositör: Rickard Eklund

Scenograf och Kostymdesigner: Anders Karls

Mask- och perukdesigner: Anna Vesterback

Ljusdesigner: Kristoffer Svenn, Christian Bronner

Ljuddesigner: Oskar Packalén

Musiker: Rickard Eklund och Maria Udd

Skådespelare: Carola Sarén, Markus Lytts, Alexandra Mangs, Kalle Lorenz, Tuuli Heinonen

FÖRARBETE

ATT ARBETA MED DRAMA

Dramapedagogiskt arbete handlar om lustfyllt och kollaborativt lärande. Sätt tyngdpunkten på att ha roligt tillsammans med eleverna, lyssna till dem och hjälp dem hålla fokus på det ni gör i stunden.

Drama och upplevelsebaserad inläring berör. Låt elevernas tankar, känslor och frågor komma till tals. Diskussioner i samband med övningar är lika viktiga som själva övningen. Det utvecklar elevernas språkliga förmåga, breddar egna och andras perspektiv och stärker självbilden.

En konst- och kulturupplevelse är alltid individuell, vi tolkar det vi upplever på olika sätt. Alla har därmed rätt till sin egen åsikt och sin egen tolkning. Skapa ett fördomsfritt klassrum och uppmana eleverna att lyssna till varandra och våga ta plats. Välj att tolka varandra generöst och gå in för uppgifterna med nyfikenhet om vad ni kan åstadkomma tillsammans.

FÖRARBETE

GRUNDNIVÅ ca. 10 min

Presentera teaterbesöket för eleverna.

Titta på vår introduktionsfilm: HÄR

FÖRDJUPADNIVÅ ca. 25 min

Vem var Buster Keaton?

I pjäsen är alla karaktärer döpta efter personer som var kända inom Vaudeville eller stumfilm. De som nämns är:

- Buster Keaton
- Harpo Marx
- Joe Keaton
- Myra Keaton
- Harry Houdini
- Charlie Chaplin.

Den här uppgiften kan göras själv eller i par. Välj en av dessa personer och sök information om den. Ni kan t.ex. söka svar på frågorna:

- Vad var deras hela namn
- När föddes de och när dog de?
- Hur såg deras barndom ut?
- Hur blev de kända?
- Vad var de kända för?

När informationssökningen är klar så skapas grupper med representanter för varje karaktär. Berätta för varandra om den ni forskat om.

FÖRDJUPADNIVÅ ca. 25 min

Pantomim och charader

Pantomim är en konstform där man uttrycker sig enbart genom kroppsspråk, rörelse och ansiktsuttryck – helt utan ord.

Dela in i grupper på ca. 5st och träna på att uttrycka utan ord. Börja med enkla meningar på bara ett eller några ord. Be eleverna först fundera för sig själva och sedan visa för varandra i gruppen hur de uttrycker de olika orden

• Ja	• Nej	• Jag älskar dig
• Stopp	• Litet	• Mums
• Tack	• Jag vet inte	• Wow
• Kanske	• Tyst	• Perfekt
• Kom hit	• Lyssna	• Jag tänker

Ni kan också testa att välja ett ord utan att säga vilket och se ifall de andra i gruppen förstår er.

Charader är en lek där målet är att få andra att gissa en mening genom att använda kroppsspråk, rörelser och ansiktsuttryck.

Dela in i par eller trio. Alla grupper får välja en mening från listan. Meningarna är antingen repliker eller scenanvisningar från föreställningen. I grupperna bestämmer ni hur ni ska visa upp meningen utan ord. Kom överens om vem som visar vad eller om ni visar allt tillsammans. Visa sedan upp era charader för varandra och försök gissa vilken mening det är frågan om.

MENINGAR FÖR CHARADER

Fåglarna vänder sig i väggarna

Nässlor bränns

En fotbollsplan full av stenar

Pengarna rullar in

Jag är en fjäril

Borra hål i golvet

Trångt i garderoben

Ett litet nyckelhål

Tänka med hjärnan

Pengar på hjärtat

Vulkanen sprutar eld

En plånbok full med pengar

Jag ska få en bror

Hör, en fluga

Första steget på månen

Jag tycker om guldfiskar

ATT DISKUTERA SCENKONST

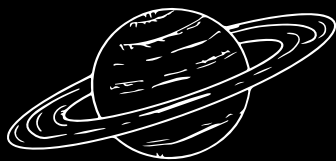
En teaterupplevelse kan väcka tankar, känslor och funderingar. Efteråt kan det vara intressant och berikande att få diskutera den gemensamma upplevelsen. Många gånger då vi diskuterar konst fastnar vi i ett "Vad tyckte ni". Det här leder ofta till ett kortfattat tyckande som är "bra" eller "dåligt" eller "Jag fattade inte". Genom att fastna i värderingsfrågor lägger man locket på för en vidare och fördjupad diskussion.

Riksteatern i Sverige har tagit fram en metod för att diskutera scenkonst som kallas "En väv av tecken". Inom metoden utgår man ifrån att scenkonst består av en mängd tecken eller element som presenteras som en helhet från scenen och att vi i publiken tolkar dessa tecken. Utifrån det kan vi samtala om vad vi såg, hur vi tolkade det, vad de ville berätta och sedan reflektera kring de frågor/tankar som väcks. Då för vi ett samtal där vi först beskriver, sedan tolkar och avslutningsvis reflekterar kring de ämnen som kommit upp i de två första stegen.

GRUNDNIVÅ ca. 10 min

Kom ihåg att recensera er teaterupplevelse på taidetestaajat.fi/testaa (utvärderingen görs med hjälp av en kod som eleven får av sin lärare. Koden kan användas endast en gång per konstupplevelse)

Vi på Wasa Teater läser alla recensioner som kommer till oss. Responsen hjälper oss att bättre beakta unga och deras behov vid planeringen av konstinnehåll och särskilt publikarbete i anslutning till dem.

FÖRDJUPADNIVÅ ca. 50 min

Diskutera föreställningen enligt metoden

“En väv av tecken” Börja med att beskriva det ni såg, sedan tolka och till sist reflektera. Följ listan med frågor. Påminn varandra om dessa tre regler:

1. Vänta med att värdera. Alltså ingen diskussion om det var bra eller dåligt, vad man tyckte om olika delar etc.

2. Allt man ser vid föreställningstillfället kan tolkas. Allt som sker och syns i föreställningen antar man att det ingår i den konstnärliga idén bakom föreställningen. Ingenting finns eller sker av en slump

3. Vi utgår från oss själva. Det är vi med våra erfarenheter som är har bäst möjlighet att tolka föreställningen. Vi är våra egna auktoriteter och ingen åsikt betyder mer än någon annans.

Beskriv – anteckna stödord

- När började föreställningen enligt dig?
- Vad såg du? Vad hörde du?
- Hur såg scenrummet ut? Beskriv saker, färger, former...
- Hur många skådespelare var med?
- Hur många karaktärer fanns det?
- Hur såg de ut? Vad hade de på sig?
- Fanns det musik och ljud? Beskriv den!

Tolka – knyt ann till det ni antecknat

- Vad skapar rummet för förväntningar?
- Vad betyder de olika färgerna, formerna, sakerna som ni just har beskrivit?
- Vilken funktion fyller de för föreställningen?
- Varför tror du att de som skapat föreställningen valt att göra just så?
- Vad berättar de olika karaktärernas kläder om dem, enligt dig?
- Vad tycker du att musiken spelar för roll?
- Minns du hur ljuset användes? Varför tror du att det användes så?

Reflektera – personliga tankar och känslor

- Vilka tankar och frågor väckte föreställningen hos dig?
- Vad gav föreställningen dig för känsla eller känslor?
- Var det någon av karaktärerna som gjorde ett starkt intryck på dig? Varför då?
- Vad spelade ljud och musik för roll på din upplevelse, tror du?
- Om du skulle lägga till eller ta bort nåt ur föreställningen, vad skulle det vara?
- Har du någon speciell del eller scen ur föreställningen som du minns? Varför tror du det?
- Vad handlar föreställningen om för dig?
- Känner du igen dig i någon av situationerna? Vad skulle du ha gjort?
- Vilken är den viktigaste scenen? Varför?

RESURSBANK

Här finns samlat några viktiga stödtjänster både för pedagoger och unga.

Varje text är en länk. Det är bara att klicka!

[Social- och krisjour
Österbottens
vårhårdsområde
06 2189555](#)

[Brottsofferjouren
116 006
Här kan du läsa mer](#)

[Här är en länk till
barnskyddsanmälån för
Österbottens
vårhårdsområde](#)

[Mieli
Svenskspråkig
kristelefon:
09 2525 0112](#)

[Mannerheims
barnskyddsförbund
Barn- och
ungdomstelefonen samt
nåtbrevstjänsten](#)

[Stödchatten Ärligt Talat
för de som är 13-29 år](#)

[Ungdomslokal online
Discord](#)

[Utbildningsstyrelsen
Identifiering av våld och
metoder för att ingripa](#)

SLUT

AV: Anna Moberg, Julle Vestman

LAYOUT: Julle Vestman

BILD: Frank A. Unger

ANSVARIG UTGIVARE: Ann-Luise Bertell